

les 5

Jess en Sylvana willen graag naar het concert, maar de vader van Jess schiet niet op. Ze staan te trappelen van ongeduld!

Trappelen van onge (Bijna) niet kunnen wachten tot iets beg

- Dit ga je leren**
 Je oefent wat je deze week geleerd hebt:
- de themawoorden
 - het voltooid deelwoord
 - het bijwoord

1 Wanneer sta jij te trappelen van ongeduld? Kruis aan wat voor jou van toepassing is. Zet er zelf nog twee situaties bij.

- Als we naar opa en oma gaan.
- Als het nieuwe boek van mijn favoriete schrijver uitkomt.
- Net voordat ik een uitvoering heb.
- Als mijn vrienden bellen en vragen of ik buiten kom voetballen, maar ik moet nog e
- _____
- _____

2 a Zet de zinnen in de goede volgorde. Zet het goede nummer bij elke zin.

b Onderstreep het gezegde en kleur het voltooid deelwoord.

- 1 Zo heb ik een vel gekopieerd.
- 5 De machine heeft het kopietje er aan de zijkant uitgespuugd.
- 2 Eerst heb ik het vel op de glasplaat gelegd.
- 4 Ik heb op de knop 'kopieren' gedrukt.
- 6 Klaar, ik heb een kopie gemaakt!
- 3 Daarna heb ik het deksel van de kopieermachine gesloten.

3 Onderstreep het bijwoord en maak de zinnen af.

- 1 Met een erg mooie spelcomputer kun je de nieuwste spellen spelen.
- 2 Deze rekenmachine rekt exact uit hoeveel _____
- 3 De auto is een bijzonder geschikt voertuig om naar _____
- 4 Met deze telefoon kun je snel internetten en je kunt er ook mee _____
- 5 Deze elektrische fiets fietst moeiteloos. Ik fiets het liefst naar _____
- 6 Dit broodrooster levert zeer knapperige broodjes, die ik het liefst eet met _____

4 Wat vind jij slaapverwekkend? En wat vind je boeiend?
Kruis een van beide antwoorden aan.

	boeiend	slaapverwekkend
Een taalles van Taal actief.	☒	☐
Een gapende klasgenoot.	☐	☐
Een spannend spel.	☐	☐
Wachten tot ik weer aan de beurt ben.	☐	☐
Een goed boek.	☐	☐
De folder van de supermarkt.	☐	☐
De krant lezen.	☐	☐
Een tekenwedstrijd.	☐	☐

? Vul een bijwoord in. Kruis aan wat voor jou geldt.

Ik vond dit een _____ leuke les.

Deze les verliep _____.

Woordspel

1

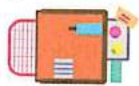
Zoek de antwoorden in de tekening en vul de goede letters in. Je krijgt dan de naam van deze attractie.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 b e l e v e n i s p a

1. Waar staat een kind te trappelen van ongeduld?

2. Van welke toren is dit een bovenaanzicht?

3. Welke persoon vindt het zo te zien slaapverwekkend?

4. Van welk stuk is dit de werktekening?

5. Welke trap heeft het grootste formaat?

6. Welk deel is een oefening voor bergbeklimmers?

7. Welke toren ziet er het meest degelijk uit?
8. Van welk deel is dit de doorsnede?
9. Welk deel kan hoogstens acht onderdelen bevatten?
10. Waar kun je zelf je snelheid instellen?
11. Waar zie je een bezoeker die de werking heel boeiend vindt?
12. Waar is iemand nog bezig met de installatie?

2 Kijk samen met je buur naar de attractie. Welk onderdeel vinden jullie slaapverwekkend? Bedenk samen hoe je dit onderdeel boeiend zou kunnen maken. Vraag aan je juf of meester tekenpapier en maak er een eenvoudige werktekening van.

les 10

Lars kwam zijn oude buurjongen Robbie tegen.
Hij was hem uit het oog verloren toen hij verhuisde.

Dit ga je leren

- Je oefent wat je deze week geleerd hebt:
- de themawoorden
 - voegwoorden die een hoofd- en een bijzamenvoegen
 - de apostrof

Iemand uit het oog verlie
Je hebt geen contact me
met iemand met wie je
wel contact had.

- 1 Maak een lijstje van mensen die je uit het oog verloren bent.
Kijk naar de plaatjes voor ideeën.

- 2 Trek een lijn tussen de spullen en de eigenaar.
Vul daarna de apostrof en de ontbrekende letters in.

baby Dirk en baby Plurk Nina Marco (met koptelefoon) opa (met hamer) Boer Tonni profe Couzy

- 1 Opa's _____ spijkers.
2 Nina's _____ uitvinding.
3 De sokjes van de baby's _____.4 Marco's _____ cd's _____.
5 Professor Couzy's _____ A4'tje _____.
6 Boer Tonni's _____ kaas komt uit R_____.

- 3 Vul het goede voegwoord in.
 Bedenk zelf hoeveel je hebt gewonnen.
 Kies uit: **omdat** **zodat** **opdat** **doordat**
 Onderstreep de hoofdzin.

Beste ... ,

€ 50,-

Je hebt de eerste prijs gewonnen in de uitvindingswedstrijd,
omdat _____ jouw uitvinding de allerbeste is.
Doordat _____ je zo veel fantasie hebt,
viel je op tussen de andere deelnemers.
 De geldprijs krijg je in de vorm van een spaarrekening,
zodat _____ je jouw uitvinding echt kunt laten maken.
 Je moet creatief blijven, opdat _____ je nog meer
 mooie uitvindingen kunt bedenken!

De jury van de uitvindingsprijs

- 4 Bedenk vier uitvindingen, een hedendaagse, een ouderwetse,
 een innovatieve en een functionele.

- 1 hedendaags _____
- 2 ouderwets _____
- 3 innovatief _____
- 4 functioneel _____

- Ik moet nog meer oefenen,
... ik ... nog niet zo goed kan.
- Ik kan iets anders gaan
doen, ... ik ...

Woordspel

1a

Vul de juiste woorden in de puzzel in.
Let goed op de nummers.

Horizontaal

- 1 Meer dan tien en minder dan twaalf.
- 2 Niet heel precies.
- 3 Iemand die ontzettend slim is.
- 4 Als je vernieuwend bent, ben je ...
- 5 Heel precies.
- 6 Niet jong.
- 7 Als je goed bent in het vinden van oplossingen, ben je ...
- 8 Dit zoogdier leeft in de grond en eet insecten.
- 9 Iemand met open ... ontvangen betekent: iemand hartelijk ontvangen.
- 10 Iets wat je aandacht vasthoudt, is ...
- 11 Het neerzetten en de aansluiting van apparaten, zodat ze gebruikt kunnen worden.

Verticaal

- 12 Na jaren vriendschap hebben Rom en Jim elkaar nooit meer gezien. Ze verloren elkaar uit het ...
- 13 De grootste noem je ook wel het ...
- 14 Als je niet kunt wachten tot iets begint, sta je te trappelen van ...
- 15 Iets wat van nu is, noem je ...
- 16 Als je moe bent en hijgt, ben je buiten ...
- 17 Niet voor, maar ...
- 18 Als iets geschikt is voor het doel is het ...
- 19 Als je een kans voorbij laat gaan, mis je de ...
- 20 Iets nieuws bedenken of maken.
- 21 Het ... weer uitvinden betekent: iets weer bedenken wat al bedacht is.
- 22 Niet het begin, maar het ...

12 18 20 21

o 14 15 1 e l f 2 r u w w e g

o o h u i i

3 g e n i e 4 i n n o v a t i e f

13 g d 16 c v l

f e 5 e x a c t i 22

6 o u d n d 7 i n v e n t i e f

r u d e o 19 d i

8 m o l 9 a r m e n 10 b o e i e n d

a d a 17 e o n d

a g n e o e

t 11 i n s t a l l a t i e

1b

Welk nieuw woord kun je maken met de letters uit de gele rondjes?

r i s i c o

2a

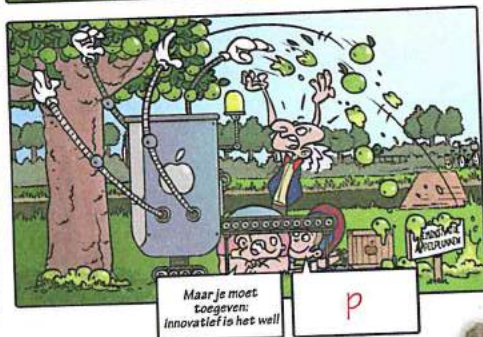
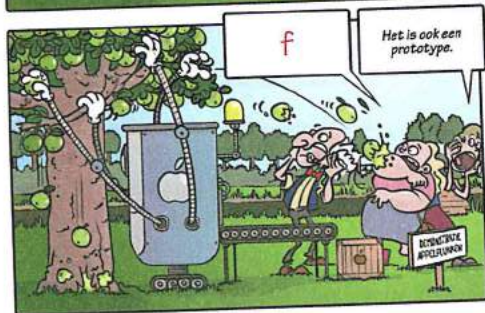
Kijk goed naar de afbeeldingen.
Welke zin hoort in de lege tekstballon?
Zet de letter van de zin in de lege tekstballon.

Je slaat de spijker op de kop. p

Zo'n apparaat ken ik niet. p

Ik ben benieuwd! l

Help, het wordt meteen appelmoes! f

2b

Vul de goede letters in. Wat lees je?

a p p e l f l a p

Kijk naar de strip en praat over de stellingen.
Worden jullie het eens?

3

De uitvinder van de appelplukrobot is een genie/sufferd.

De uitvinder neemt wel/geen risico bij de demonstratie.

De appelplukrobot is wel/geen functionele machine om appels te plukken.

De methode met de appelplukrobot is een ouderwetse/hedendaagse methode voor het plukken van appels.

Woordspel

1

Meneer Spaargaren is uitvinder. Hij heeft zojuist een prachtig nieuw product bedacht: de vlekkenverwijderaar. Kun jij hem helpen van deze uitvinding een succes te maken? Begin bij Start en volg de pijlen. Doe wat er bij de vakjes staat.

Start

Dit is het prototype van mijn vlekkenverwijderaar. Ik zal het apparaat nu demonstreren.

Ik kom patent aanvragen voor mijn geweldige concept.

Vind jij de vlekkenverwijderaar uniek?

ja nee

Mijn vlekkenverwijderaar laat alle vlekken uit uw kleren verdwijnen. Ziehier het resultaat.

Deze manier van vlekken verwijderen vind ik:

ineffectief doeltreffend

Jammer, er zijn weinig mensen die de vlekkenverwijderaar een goed product vinden.

einde

De machine is aangepast. Wat vindt u er nu van?

Wat vind je van de aanpassing?

ineffectief doeltreffend

Oeps, de verkoop valt tegen. We moeten nadrukkelijk reclame maken. Wat vindt u van deze slagzin? Uw vlekken verdwijnen als sneeuw voor de zon!

Vind je dat een originele slagzin?

nee ja

Oh help, wat moet ik veranderen?

Bedenk hoe het apparaat kan worden aangepast. Schrijf het hieronder op.

.....
.....
.....

Geweldig, dankzij uw hulp kan de vlekkenverwijderaar verkocht worden!

Weet jij drie winkels waar de vlekkenverwijderaar goed verkocht zou kunnen worden?

Ik vertrouw op de goede verkoop.

Ik vertrouw er niet op.

Nou moe, hier krijg ik verhoging van. Weer niet goed!

Jij durft het risico niet aan. De toepasbaarheid van de machine is nog steeds niet goed. Meneer Spaargaren moet nog eens naar het concept kijken.

einde

Helaas, de vlekkenverwijderaar knipt oneindig veel gaten in je kleren. Zo'n uitvinding wil niemand.

einde

Er worden duizelingwekkend veel vlekkenverwijderaars verkocht. Gefeliciteerd, het product is een groot succes.

einde

Bent u zich bewust van het risico?

Zou jij je nieuwe trui in dit apparaat durven stoppen?

ja

nee

2

Teken samen met je buur een apparaat met een bepaald doel.

Kies uit:

een geldsorteerder

een altijd-doelpunt-treffer

een bedopmaker

een honduitlater

een chipsmachine

les 5

Teneinde een nieuwe
knoei-boel te voorkomen,
moeten we allen wellicht
een verschoort dragen.

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- de infinitief, de persoonsvorm en het voltooid deelwoord
- het meewerkend voorwerp

Je groen en geel erg
Je heel erg aan iets
iemand storen.

De kinderen ergeren zich groen en geel
aan het taalgebruik van de gastjuf.

- 1 Erger jij je ook weleens groen en geel aan iemands taalgebruik? Schrijf op aan wie jij je soms ergert. Zet erbij waarom. Wat vind je vervelend? Denk aan: deftig, onverstaanbaar, gebruikt moeilijke woorden, ...

persoon / personen: _____

omdat: _____

- 2 Stel, jij spreekt standaardtaal en een dialect. Wat zou je in deze situaties gebruiken?

1 Je bent op bezoek bij je oma en je vraagt of je een snoepje mag.

dialect

2 Je vraagt aan een vriendje op het schoolplein of hij kaartjes met je wil ruilen.

dialect

3 Je stelt je voor aan iemand die je nog niet kent.

standaardtaal

4 Tijdens de training roep je naar je teamgenoot dat hij beter uit moet kijken.

dialect

5 Je vraagt de juf om uitleg bij een som die je niet snapt.

standaardtaal

6 Je vraagt thuis tijdens het eten om de pan met rijst door te geven.

dialect

- 3 a Er zijn heel veel verschillende uitdrukkingen.
Ken jij de betekenis? Zet er dan een kruisje achter.
Kijk naar de zinnen zonder kruisjes. Zoek die uitdrukkingen op in het woordenboek.

- 1 Die situatie kan gemakkelijk uit de hand lopen.
- 2 Deze woonwijk is in een jaar uit de grond gestampt.
- 3 Een kinderhand is gauw gevuld.
- 4 Mijn oom moest een oogje in het zeil houden.
- 5 Jij moet niet zo hoog van de toren blazen!
- 6 Saar heeft Marinka bij de neus genomen.

- b Onderstreep in iedere uitdrukking de werkwoorden. Kleur de infinitief geel, de persoonsvorm blauw en het voltooid deelwoord rood.

- 4 Aan wie ... jij? Vul het meewerkend voorwerp in.

- 1 Aan wie geef jij binnenkort een cadeau?
Ik geef Maaike een cadeau.
- 2 Aan wie vertel jij je geheimen?
Ik vertel _____ mijn geheimen.
- 3 Aan wie moet jij weleens iets uitleggen?
Ik leg aan _____ iets uit.
- 4 En aan wie vraag jij zelf weleens uitleg?
Ik vraag _____ om uitleg.
- 5 Aan wie stuur jij de meeste sms'jes?
Ik stuur _____ de meeste sms'jes.
- 6 Aan wie deel jij weleens iets uit?
Ik deel aan _____ iets uit.
- 7 Aan wie laat jij het eerst je nieuwe kleren zien?
Ik laat _____ het eerst mijn nieuwe kleren zien.

Schrijf in standaardtaal of dialect op wat jij in deze les geleerd hebt over de Nederlandse taal.

Woordspel

1

Lees de vragen en kies steeds het goede antwoord.
Aan het einde lees je hoe goed je het hebt gedaan.

Start

1 Stanley verhuist met zijn ouders van Paramaribo naar Heerlen. Hij spreekt Nederlands met een Surinaams accent. Stanley spreekt dus een dialect.

ja ga naar vraag 8
nee ga naar vraag 11

4 Stanley verstaat er niks van en ergert zich groen en geel.

Hij vindt het geen probleem. 15
Hij vindt het vervelend. 9

7 Klasgenoot Thieu doet krampachtig zijn best met Stanley te praten.

Dat kost hem best moeite. 15
Dat kost hem geen moeite. 3

10 Op school ontmoet Stanley Thieu. Thieu is in Heerlen geboren en praat Nederlands met een Limburgs ...

dialect. 2
accent. 3

2 Stanleys accent begint allengs te slijten. Het slijt dus langzaam.

ja 12
nee 8

5 Het Heerlens is verwant aan andere Zuid-Limburgse streektaalen. Dat betekent dat die streektaalen op elkaar lijken.

ja 7
nee 10

8 Na een tijdje kan Stanley zich aanvaardbaar in het Heerlens verstaanbaar maken. Dat betekent dat Stanley ...

... al een aardig woordje Heerlens spreekt. e
... nog grote moeite heeft met het Heerlens. f

11 Zijn vrienden spreken allemaal Heerlens. Heerlens is de standaardtaal.

ja 7
nee 4

3 Als Thieu bekenden tegenkomt, gaat hij abrupt op het Heerlens over. Dit gaat dus ...

allengs. 12
in één keer. 14

6 'Loate Ors geweade,' zegt Thieu. Dat betekent laat Stanley met rust. Deze woorden ...

... zijn afgeleid van het Nederlands.
... zijn haast niet verwant aan het Nederlands. (

9 Stanley verstaat allengs de klanken.

Stanley verstaat langzamerhand steeds meer woorden. 13
Stanley herkent ineens alle woorden. 6

12 Gelukkig kan Stanley na een paar maanden de gesprekken van zijn nieuwe klasgenoten grotendeels verstaan.

Hij verstaat een paar woorden van wat er gezegd wordt.
Hij verstaat het meeste van wat er gezegd wordt.

13 Na een tijdje spreekt Stanley een aardig mondje Heerlens, ...

... maar dan met een Surinaams dialect.b
... maar dan met een Surinaams accent.a

14 'Ik kan nog beter Duits leren,' roept Stanley. 'Dat spreekt iedereen hier en Duits is een wereldtaal.' Stanley bedoelt dat er in Heerlen meer mensen Duits spreken dan Heerlens.

jad
neec

15 Bijna alle klasgenoten blijven alleen Heerlens praten, totdat Stanley driftig wordt en roept dat hij er genoeg van heeft!

De situatie loopt bijna uit de hand.6
Stanley vindt de situatie aanvaardbaar.14

f Wat een pechvogel ben jij! Je hebt vijf vragen fout. Doe het spel nog maar een keer, dan gaat het vast beter.

e Je hebt maar één van de vijf vragen goed. Doe het spel nog maar een keer, dan gaat het vast beter.

d Van de vijf vragen heb je er twee goed. Als je het spel nog een keer speelt, heb je vast meer geluk.

a Je hebt alle antwoorden goed. Prima gedaan hoor!
b Je hebt maar één foutje gemaakt. Een prachtige uitslag! Kun je misschien raden welk antwoord je fout had?
c Van de vijf vragen heb je er drie goed. Welke vragen had je fout, denk je?

Uitslag

2

Kies om de beurt een zin in een dialect. Probeer de zin uit te spreken. De ander zoekt er de betekenis in standaardtaal bij. Wie de meeste betekenissen vindt, heeft gewonnen.

Het dialect

- 1 Van wee bin jie dur een? (Spakenburgs)
- 2 Wat ken mij dat nou bout'ng? (Deventers)
- 3 Wa hak ou gezeed? (Betuws)
- 4 Ken ik ja nait roeken? (Gronings)
- 5 Wa zedde gij? (Brabants)
- 6 Di kank mi m'n pette nie bie. (Zeeuws)

De standaardtaal

Van wie ben je er een?
(Wie is je vader of moeder?)

Wat heb ik je gezegd?

Wat zeg je?

Wat kan mij dat nou schelen?

Daar kan ik met mijn pet niet bij. (Dat begrijp ik niet.)

Daar kan ik toch niet ruiken? (Dat kan ik toch niet weten?)

les 10

Het weerbericht heeft me op het verkeerde been gezet.

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- de persoonlijke voornaamwoorden
- dubbelzinnig taalgebruik herkennen

Iemand op het verkeerde been zetten
Je geeft iemand een verkeerde indruk van iets, waardoor hij iets gaat doen dat helemaal niet klopt.

- 1 a Leg uit hoe de persoon op de afbeelding op het verkeerde been is gezet.

Bijvoorbeeld: De persoon heeft naar het weerbericht geluisterd. Daarin werd regen voorspeld. Dat heeft hem op het verkeerde been gezet, hij is gekleed op regen, maar nu schijnt de zon.

- b Vul het weerbericht in dat de persoon op het verkeerde been heeft gezet.

Weersverwachting

Vandaag is het de hele dag *bewolkt*.

Vooraf in de middag *veel regen*.

Het wordt zo'n *15* graden.

- 2 De Nederlandse taal kent veel uitdrukkingen en gezegdes. Alleen al met het woord *been* zijn er minstens vijftien!

Je kent al: 'Iemand op het verkeerde been zetten.'

Welke uitdrukkingen of gezegdes met *been* ken je nog meer?

Schrijf er drie op. Zet ook de betekenis erachter.

Je mag een spreekwoordenboek gebruiken.

1 *Bijvoorbeeld: Steen en been klagen.*

2 *Zijn beste beentje voorzetten.*

3 *De benen nemen.*

- 3 a Lees de situatie waarin mensen elkaar niet goed begrijpen. Onderstreep de persoonlijke voornaamwoorden.

Wij hebben sinds een week nieuwe burens.
Ze kwamen met ons kennismaken.
 Mijn buurman vertelde mij dat ze uit Duitsland komen.

'Bent u al een beetje thuis hier?' vroeg ik hem.
Hij keek me aan met een gezicht vol vraagtekens.
 Voor mijn burens is het moeilijk om mij te verstaan.

Ik heb hun een woordenboek Duits-Nederlands aangeraden.

- b Kijk naar het onderstreepte persoonlijk voornaamwoord. Is het het onderwerp? Kleur het rood. Is het het lijdend voorwerp? Kleur het groen. Is het het meewerkend voorwerp? Kleur het geel. Maak daarna in ieder vak een tekeningetje dat past bij de tekst. Zo wordt het een leuk stripje!

- 4 a Lees de zinnen. Kleur de woorden die dubbelzinnig gebruikt zijn. Schrijf eronder steeds beide betekenissen op.

1 Dat is mijn maat.

- 1 schoenmaat _____
 2 vriend _____

2 Wat een mooie knoop is dat.

- 1 knoop van een jas _____
 2 knoop in een touw _____

3 Wat een flinke tocht.

- 1 reis _____
 2 tocht: windvlaag _____

4 Dat is een mooi slot.

- 1 einde van een verhaal _____
 2 burcht _____

5 Dat is een grote stam.

- 1 stam van een boom _____
 2 volk _____

6 Die vorst is erg streng.

- 1 vrieskou _____
 2 koning _____

- b Kun jij zelf een woord bedenken dat je weleens dubbelzinnig gebruikt? Maak er twee zinnen mee.

Wat zeg jij als je ergens lyrisch over bent?

Woordspel

1 Begin bij start en volg de lijn. Welke uitdrukking hoort bij **walgen van** iets? Welke uitdrukking hoort bij **lyrisch zijn over** iets? Omcirkel de letters en vul ze achter elkaar in op de juiste regel. Wat lees

start

a Lesley staat in vuur en vlam voor Elsa.

g Rino heeft e buik van vol

w Rosa vindt het bizarre gedrag van haar klasgenoten stuitend.

r Yusef vindt de situatie te erg voor woorden.

s Koen breekt de tent af van blijdschap.

e Bij die gedachte draait Riks maag zich om.

e Tamar doet haar werk met hart en ziel.

i Corrie zet vandaag de bloemetjes buiten.

k Hannie gaat helemaal uit haar bol.

s Dat boek valt bij Pieter in goede aarde.

u Levi vindt de uitvoering stuitend.

n Mei-Mei vindt dat het niet door de beugel kan.

einde

walgen van

g r u w e n

Zoek bij elke lege tekstballon de juiste zin.
Schrijf de letters die bij de zin staan in de rondjes.
Wat lees je als je klaar bent?

2

k a r a k t e r

Wil jij er tevens een? e r

Dank je, wat ben jij beschaafd. k t

Excuseer, dit vind ik erg gênant. r a

Ha, jij zette me op het verkeerde been! k a

Wat een vreemde suggestie doet u daar! s t

Ik zet mijn beste beentje voor. p l

Pardon, dat vind ik nogal bekakt. m e

3

Kies een uitdrukking die je kent en vertel die niet aan je buur.
Teken er een rebus bij.

Laat je buur de rebus oplossen. Komt hij bij de goede uitdrukking?
Teken er een goede woordenboekomschrijving bij de uitdrukking.

Woordspel

1a

In dit veld zie je een mengelmoes aan letters. Lees elke vraag en zoek het juiste ant
Achter het antwoord staat welke vakjes je moet inkleuren.
Als je dit goed doet, komt stukje bij beetje de oplossing tevoorschijn.

1 In Nederland en Vlaanderen is Nederlands ...

de straattaal Kleur alle vakjes met **d**.

de standaardtaal Kleur alle vakjes met **h**.

de vaktaal Kleur alle vakjes met **c**.

3 Mandarijn Chinees wordt door miljarden mensen gesproken. Het is dus ...

een wereldtaal kleur **c**

een vaktaal kleur **d**

een moedertaal kleur **a**

2 Dat was 'kapot fayas' betekent dat is 'heel vervelend' in ...

de straattaal kleur **a**

de standaardtaal kleur **b**

de geheimtaal kleur **i**

4 Pureren, garneren en au bain-marie verwarmen zijn woorden uit ... van een

de standaardtaal kleur **j**

de vaktaal kleur **o**

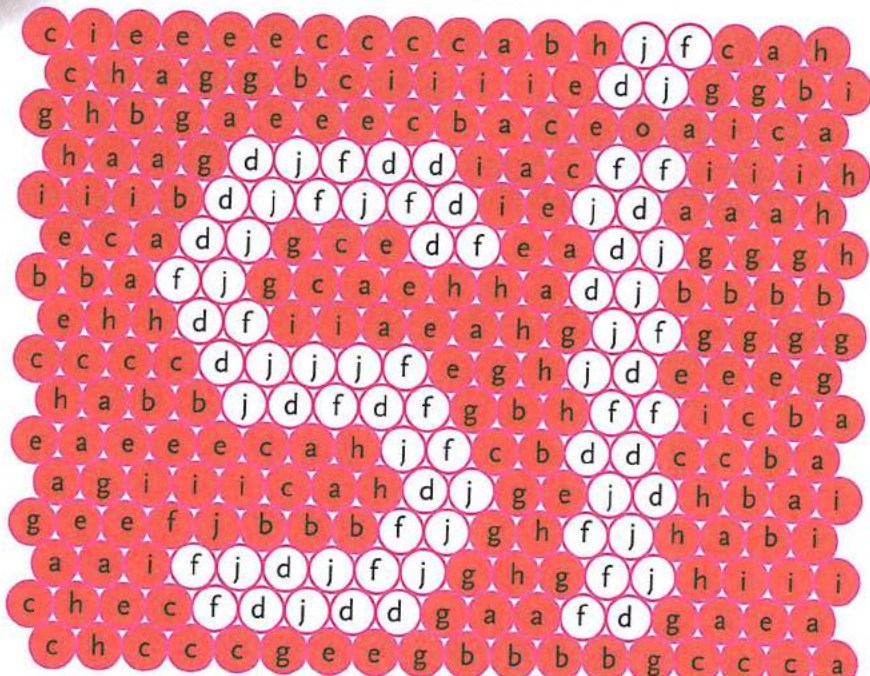
de geheimtaal kleur **d**

5 Dat mensen *effe* schrijven in plaats van *even* is te wijten aan ...

de straattaal kleur **i**

de standaardtaal kleur **j**

de spreektaal kleur **e**

- 6 Dit zijn een paar letters in morse. . (e)
 (h) .- (r)
 --- (o) - (a)

Morse is ...
 een straattaal.... **kleur d**
 een codetaal.... **kleur b**

- 7 Codetaal heet ook wel ...
 een vaktaal **kleur d**
 een geheimtaal **kleur g**
 een dialect..... **kleur e**

- 8 ... in Nederland is een mengelmoesje van Surinaamse, Marokkaanse en Antilliaanse woorden.
 De wereldtaal **kleur j**
 De standaardtaal **kleur f**
 De straattaal **kleur i**

1b Geef de vakjes die overblijven een andere kleur. Wat lees je?

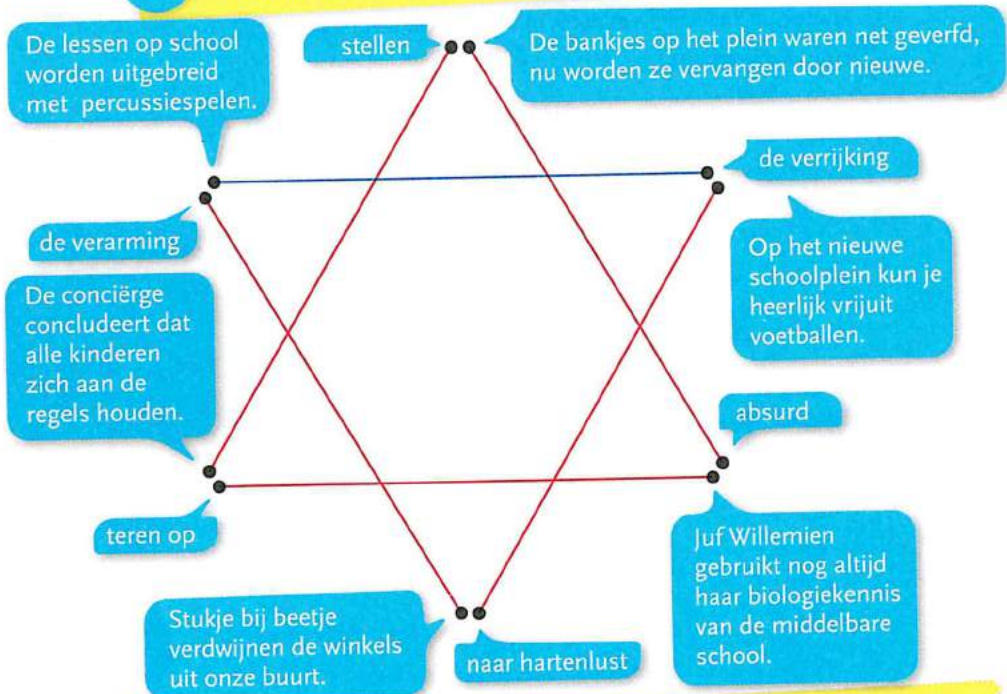
s i

2

Welk woord hoort bij de situatie? Trek een rechte lijn.
 Welke figuur zie je als je klaar bent?

s t e r

3

Kies om de beurt een stelling. Vind je het een **verrijking** of een **verarming**? Vertel het aan je buur. Is die het ermee eens?

- Op het ruige stuk grond met de crossbaan komen nu huizen.
- Op school wordt schoolzwemmen geschrapt; in die uren wordt nu de krant besproken.
- Janice hoort heel slecht. Ze ging eerst naar een dovenschool, maar nu gaat ze naar een gewone school.
- Door een natuurgebied komt een nieuwe weg waardoor er minder auto's door de stad rijden.

les 5

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- het aanwijzend voornaamwoord
- het bijvoeglijk naamwoord zonder zelfstandig naamwoord

Floor vraagt: 'Opa, hoe hebt u dat gemaakt? Dat schip past toch niet door de hals van de fles?'
Opa lacht geheimzinnig en zegt:
'Jaaa ... dát is het geheim van de smid!'

Het geheim van de smid
De speciale manier waar iemand iets doet of maalt die niet bekend is bij anderen

1 Welk geheim van de smid zou jij willen kennen?

- Hoe ze een politiehond trainen.
- Hoe de juf/meester weet dat ik mijn huiswerk niet heb gedaan.
- Hoe ze dit maken: _____
- _____

2 a Kijk goed naar de afbeelding.
Vul het juiste aanwijzend voornaamwoord in.

Kies uit: **deze** **die** **dit** **dat**

- Deze _____ jongen verkoopt strips,
die _____ jongen verkoopt spelletjes.
- Dit _____ poppenhuis met het rode dak vind ik mooier dan
dat _____ poppenhuis met groene ramen.
- Dit _____ meisje staat nog na te denken of ze iets wil kopen,
dat _____ meisje heeft al een spelletje gekocht.
- Deze _____ kinderen hier hebben net een ijsje gekregen.
- Die _____ jongen heeft een ijsje dat heel erg lekt.

b Wat zou jij verkopen op deze markt?

woordenschat

- 3 De teksten in het museum zijn te lang. Maak ze zo kort mogelijk. Streep de zelfstandige naamwoorden door die weg kunnen.

In Afrika maken ze het ritme met grote **drums**, kleine **drums** en schudbare drums.

Bij rituelen maken ze gebruik van enge **maskers**, Afrikaanse **maskers** en grote maskers.

Surinaamse klederdracht, Volendamse klederdracht en Hindoeestaanse klederdracht wordt gedragen bij bijzondere gelegenheden.

Door het Egyptische **schrift** en het Griekse schrift op deze steen met elkaar te vergelijken, kon men de Egyptische hiëroglfen eindelijk lezen.

- 4 Zou je dit geheim verzwijgen? Of zou je het onthullen? Als je het onthult, doe je dat dan anoniem? Of vertel je dat openhartig? Kruis aan wat jij zou doen.

geheim

- Mijn beste vriendin heeft spullen gestolen bij de drogist.
- Ik hoorde mijn oom iets heel onaardigs zeggen over mijn vader.
- Ik heb in het dagboek van mijn zus gelezen dat ze verliefd is op onze buurjongen.
- Mijn beste vriend vertelde me dat hij na schooltijd bij het voetballen een raam heeft gebroken. Hij is snel weggerend.
- Mijn vader en moeder hebben een nieuwe fiets voor me gekocht als verrassing voor mijn verjaardag. Maar ik weet het al.

verzwijgen | onthullen | anoniem | openhartig

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

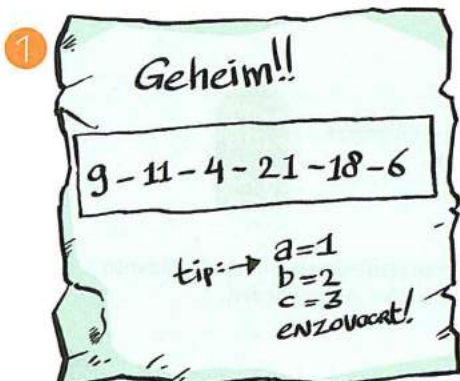
Kruis aan wat voor jou klopt.

- Deze les ging goed.
- Die vorige les ging beter.

Woordspel

Twee kinderen sturen vaak briefjes met boodschappen aan elkaar. Die zijn versleuteld met verschillende codes. Jij vindt een paar briefjes. Ontcijfer de codes. Kun jij lezen wat er staat?

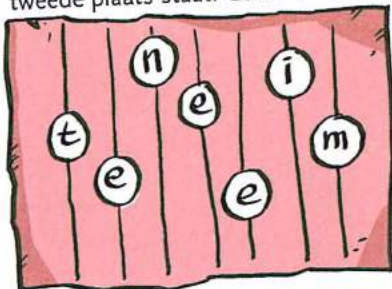
1

➔ i k d u r f

2

Vul de letters in. Begin bij de letter die als hoogste in het telraam staat. Schrijf dan de letter op die op de tweede plaats staat. Ga zo verder.

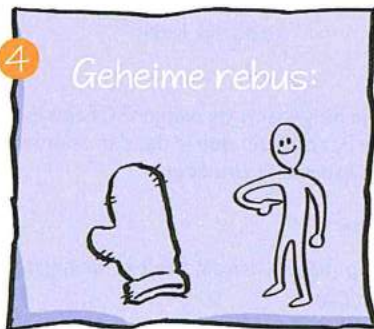
➔ n i e t m e e

3

➔ o p s c h o o l r e i s

4

➔ w a n t i k

5

Lees eerst de zin in de spreekwolk. Lees daarna deze zin: *Het onweer ging gepaard met hevige bliksem!* Streep in die zin elke letter door van de zin in de spreekwolk.

Let op: streep steeds maar 1 letter door.

Vul de letters die overblijven hieronder in. Let op de nummers!

'n Gejnige vogel, grapt de kamster.

➔ h e b h e i m w e e

2a

Je hebt het geheim nu ontcijferd.
Zou jij zo'n geheim **onthullen** of **verzwijgen**?
Omcirkel je antwoord.

Ik verzwijg het tegen iedereen.

Ik deel dit dilemma met mijn moeder.

Ik geef blijk van begrip voor de situatie.

Het is toch geen taboe? Ik vertel openhartig tot welke leeftijd ik heimwee had en vraag hoe het met de anderen zit.

Ik klap direct na het ontcijferen uit de school.

Ik stuur anoniem een meelevend briefje.

ja nee weet niet

ja nee weet niet

ja nee weet niet

ja nee weet niet

ja nee weet niet

ja nee weet niet

2b

Wat heeft je buur ingevuld?
Vinden jullie hetzelfde? Praat erover.

3a

Maak je eigen code om een geheim te versleutelen.
Hieronder zie je het alfabet. Daaronder staan lege vakjes.
Schrijf in deze vakjes alle 26 letters van het alfabet, maar zet de letters door elkaar. Als je klaar bent, kun je een boodschap in code schrijven.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z

3b

Schrijf een zin aan je buur in de code.
Kan je buur de zin ontcijferen?

les 10

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- samengestelde zinnen die bestaan uit twee hoofdzinnen
- de puntkomma

In het oog springt.
Opvallen.

Het schilderij met de andere kleuren springt meteen in het oog.

1 Wie van deze mensen springt jou meteen in het oog?

2 a Vul de zinnen aan met een hoofdzin of bijzin. Onderstreep daarna de hoofdzinnen.

- 1 Ons museum is het leukste van de wereld, omdat je je bij ons nooit verveelt.
- 2 We hebben veel skeletten van dino's en (hoofdzin)
- 3 We hebben ook een grote collectie bijzondere vlinders, maar (hoofdzin)
- 4 Natuurlijk staan er ook computers, omdat (bijzin)
- 5 Na afloop kun je kiezen voor een bezoek aan het restaurant of (hoofdzin)
- 6 Kom je snel naar ons museum en (hoofdzin)

b Lijkt het jou leuk om dit museum te bezoeken? _____
 Waarom wel of niet? _____

3 a Kruis aan: figuratief of abstract.

figuratief
 abstract

figuratief
 abstract

figuratief
 abstract

figuratief
 abstract

b Welk kunstwerk vind je het mooist? Zet daar een krul bij.
Maak de zin af.

Ik vind dit het mooist, omdat _____
_____.

4 a Zet het goede leesteken in de zin.
Gebruik vijf keer een ; en twee keer een , .

- 1 In een museum in New York was bijzondere kunst te zien; de mensen stonden ervoor in de rij.
- 2 De kunstenaar zat aan een tafel, zodat hij zijn boeken kon signeren.
- 3 Zwijgend keek de kunstenaar je aan, maar verder deed ze niets.
- 4 De meeste mensen hielden het niet lang uit; ze stonden vaak al na dertig seconden op.
- 5 Bij sommige mensen liepen de tranen over hun wangen; ze vonden het heel bijzonder.
- 6 Eén vrouw hield het lang vol; ze bleef wel zeven uur zitten.
- 7 De kunstenaar deed dit twee weken lang de hele dag; zelf vond ze het 'heel intens'.

b Hoe zou jij het vinden om mee te doen aan deze kunst?

Wat klopt voor jou?

- Ik verklaar plechtig dat het goed ging.
- Ik ben openhartig en zeg dat het moeilijk was.
- Ik verzwijg liever dat ik het moeilijk vond.

Woordspel

1

Hier zie je zeven verzamelingen. De vragen op de bladzijde hiernaast gaan over verzameling, of over een voorwerp daaruit. Schrijf de letter die bij het voorwerp, of bij de verzameling staat, onder het goede nummer. Als antwoord lees je waar al die verzamelingen te vinden zijn. Let op: sommige letters gebruik je vaker.

- 1 Welke letter staat bij een wollig dier?
- 2 In welke verzameling springt een zeedier in het oog?
- 3 Bij welke verzameling past: 'eerder rommel dan abstracte kunst'?
- 4 Op welk voorwerp staat ook de waarde?
- 5 Van welke verzameling kun je **in een oogopslag** het aantal objecten tellen?
- 6 Welke verzameling hoort bij de boerderij?
- 7 Welke verzameling hoort bij de kust?
- 8 Voor welke verzameling moet je met name veel chocolade eten?
- 9 Wie interpreteert verzamelen als: 'af en toe een dure auto kopen'?
- 10 Welke verzameling spoot je aan tot hard rijden?
- 11 Welke verzamelaar raapt onbevangen alles op wat hij leuk vindt?
- 12 Welke verzameling bestaat met name uit papier?
- 13 Met welke verzameling kun je je mooi maken?
- 14 Bij welke verzameling past: 'geduldig op het strand zoeken'?
- 15 Welk voorwerp met een letter is geen figuratieve afbeelding?
- 16 Door welke verzameling ga je met andere ogen naar rommel kijken?
- 17 Welke verzameling heeft de meeste onderdelen?

2

Kies om de beurt een stelling. Spreek af wie voor de stelling is en wie tegen. Bedenk eerst argumenten. Praat dan over de stelling en probeer elkaar te overtuigen.
Lukt dat of ben je bevooroordeeld?

- * Jongens die voetballen zijn dommer dan jongens die tennissen.
- * Het brein van jongens is geschikter voor rekenen dan dat van meisjes.
- * Jongens kunnen niet op paardrijden.
- * Eens een dief, altijd een dief.
- * Dierentuinen moeten verboden worden.

Woordspel

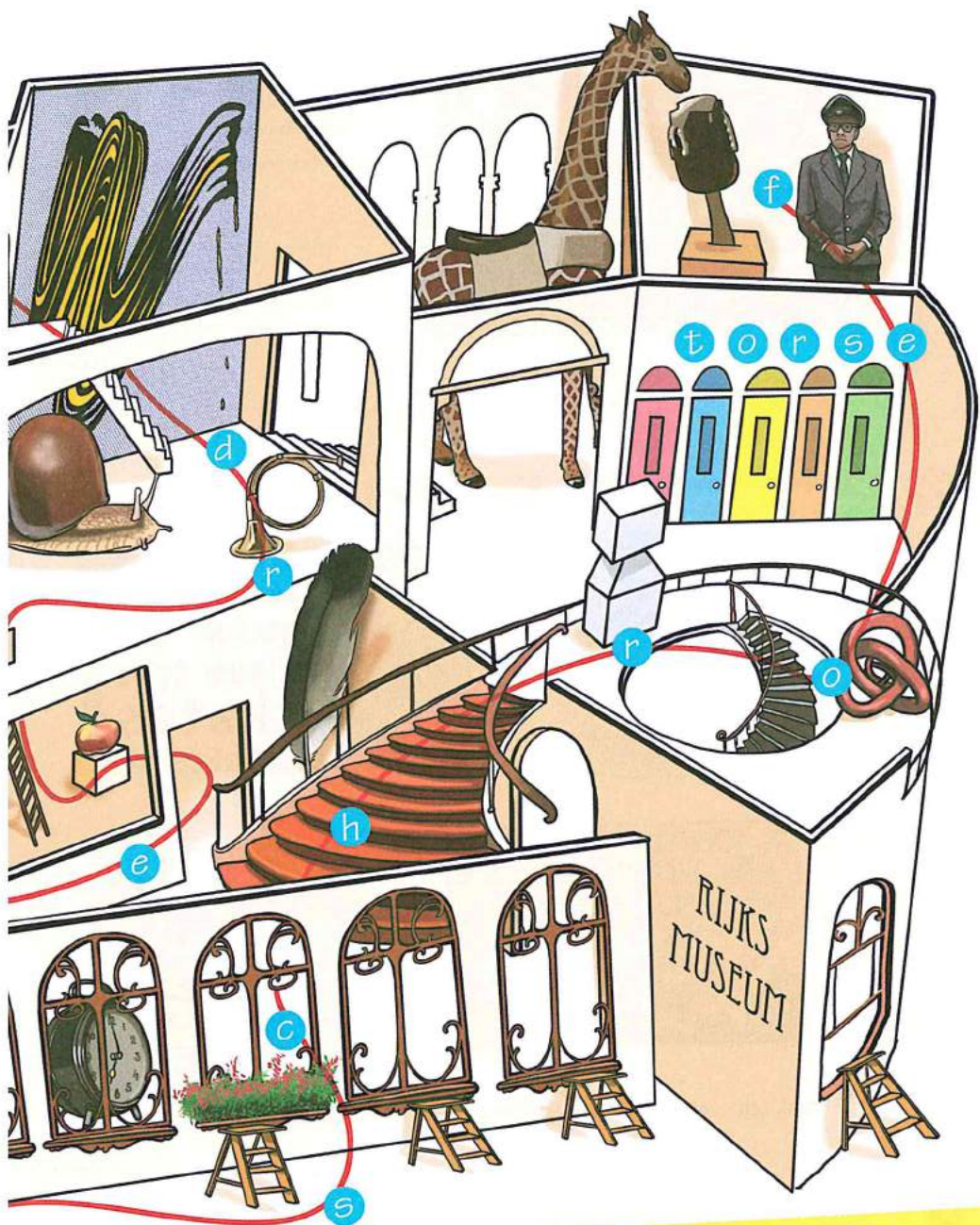
1

Volg de aanwijzingen. Schrijf de letters die je tegenkomt op in de goede volgorde. Als je het goed doet, lees je de naam van een verborgen kunstwerk.

d e v e r d r a a i d e s c h r o e f

- 1 Ga bij de ingang naar binnen.
- 2 Loop tegen de richting van de rondleiding in.
- 3 Voor de statige trap ga je linksaf.
- 4 Ga de expositieruimte in waar de appel te zien is. Klim daarna de ladder op.
- 5 Bekijk de hoorn. Neem de trap omhoog en klim daarna weer naar beneden.
- 6 Loop een stukje met de gids mee. Wat hij vertelt zal je blik verruimen.
- 7 Neem kort een kijkje in de ruimte met het dynamische kunstwerk.
- 8 Klim door het raam naar buiten.
- 9 Klim bij het raam met de bloembak naar binnen.
- 9 Betreed de statige trap richting het statische kunstwerk. Ga dan de wenteltrap een stukje af en weer op.
- 10 Neem één van de kleine deurtjes, maar niet een deurtje naast een blauw of een geel deurtje.
- 11 Hier blijf je als aan de grond genageld staan: je staat oog in oog met de bewaker van het pand. Hier eindigt je sluiproute.

2

Kies elk een object uit dit pand. Vertel je buur niet welk object je kiest. Kijk er goed naar. Zoek naar een bijzonderheid die niet direct opvalt. Noem deze bijzonderheid. Kan de ander raden over welk object het gaat? Wissel dan van beurt. Doe dit drie keer. Degene die het grootste aantal objecten geraden heeft, heeft gewonnen.

les 5

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- de gebiedende wijs
- de voornaamwoorden

Er als de kippen bij zijn
Ergens snel bij zijn,
omdat er iets te halen

Daar moet je als de kippen bij zijn.

1 a Waar zou jij als de kippen bij willen zijn? Kruis aan.

b Bedenk zelf nog iets waar jij als de kippen bij zou willen zijn.

2 Wat is de nieuwste rage bij jou op school? Schrijf het op.
Schrijf ook op waarom het verleidelijk is om eraan mee te doen.

- 3 Lees de reclametekst. Je wilt veel kopers trekken. Schrijf de tekst opnieuw, maar nu in de gebiedende wijs.

Doe je mee met onze nieuwe actie?
Je mag zelf je laptop samenstellen.
Je kunt hem een mooie kleur geven.
Zet je je beste beentje voor?
Je mag hem eerst drie weken uitproberen.
Pas dan hoeft je te beslissen of je hem gaat kopen.

Doe mee met onze nieuwe actie.

Stel zelf je laptop samen.

Geef hem een mooie kleur.

Zet je beste beentje voor.

Probeer hem eerst drie weken uit.

Beslis pas dan of je hem gaat kopen.

- 4 a Lees wat Simon vertelt over zijn camera. Maak de zinnen af. Onderstreep daarna alle voornaamwoorden.

Ik vind **deze** camera _____.

Mijn moeder heeft **hem** meegenomen van **haar** _____.

Het kenmerk van **deze** camera is dat **je** er _____.

Je kunt foto's maken, maar ook _____.

Die kun **je** meteen _____.

Maar essentieel is natuurlijk dat de consument **zijn** camera _____.

Ik vind dat iedereen **deze** camera _____.

- b Kijk naar je onderstreepte voornaamwoorden. Kleur het persoonlijk voornaamwoord blauw, het bezittelijk voornaamwoord rood en het aanwijzend voornaamwoord groen.

Schrijf het nummer op van de opdracht die het meest amusant was.
En van de opdracht die het meest informatief was.

amusant: opdracht _____

informatief: opdracht _____

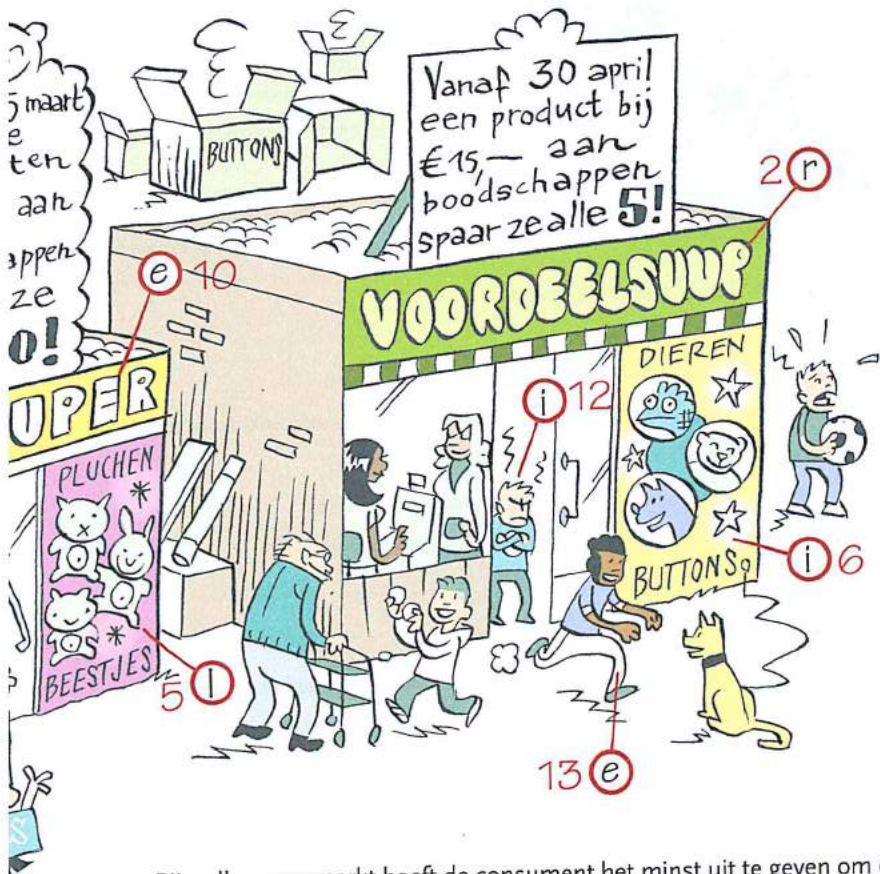
Woordspel

Bekijk de afbeeldingen. Elke supermarkt geeft een gratis product w er iets koopt. Al die producten worden een rage! Lees de vraag. Wa het antwoord op de vraag? Schrijf de letter op die erbij staat. Als je het goed doet, lees je hoe de dieren van de Koopsuper heter

1

- 1 Welke producent maakt hebbedingen?
- 2 Bij welke supermarkt zit er geen voorraad meer in de dozen?
- 3 Welke supermarkt had de primeur bij de rages?
- 4 Welk gratis product is informatief?
- 5 Welk gratis product is lief en verleidelijk?
- 6 Welk gratis product is vooral amusant?
- 7 Welk kind probeert er als de kippen bij te zijn om een hebbeding te krijgen?
- 8 Welk kind zet zijn beste beentje voor om het product bij de kassa te krijgen?

- 9 Bij welke supermarkt hoeft de consument het minst uit te geven om een gratis product te krijgen?
- 10 De drie rages hebben hetzelfde kenmerk: je moet ze sparen. Bij welke supermarkt kun je voor de grootste verzameling sparen?
- 11 Waar zie je een album dat essentieel is als je producten wilt verzamelen?
- 12 Welk kind is boos omdat het niks krijgt?
- 13 Welk kind krijgt evenmin iets, maar vermaakt zich toch met een dier?
- 14 Welke personen willen ruilen om hun verzameling compleet te krijgen?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
 → g r o e l i e w o e l i e s

In de afbeelding is één kwartet verstopt. Wie van jullie heeft als eerste een heel kwartet bij elkaar gezocht?

les 10

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt

- de themawoorden
- het onderwerp, het lijdend voorwerp
het meewerkend voorwerp
- twee vormen van beeldspraak

Er de brui aan geven.
Het opgeven, ermee opho

Ik verkoop toch niks, ik geef er de brui aan.

1 a Kruis de situaties aan, waarin jij er de brui aan zou geven.

- Ik heb geprobeerd om die som op te lossen, maar de uitkomst klopt nog steeds
- Mijn computer is zo traag; hij loopt steeds maar vast.
- Ik heb die band al twee keer geplakt en nu is hij weer lek.
- Ik moet iedere dag oefenen voor dat optreden volgende week.
- _____
- _____

b Kies nu één situatie uit. Wat zou je ook kunnen doen, behalve er de brui aan geven? Schrijf het op.

2 a Wat heb jij weleens impulsief gekocht?

b Wat was de reden dat je het kocht? Ben je gezwicht voor reclame?

Ja / Nee, ik heb het gekocht, omdat _____

- 3 a Kleur het onderwerp rood, het lijdend voorwerp groen en het meewerkend voorwerp geel.
Let op: in sommige zinnen zitten niet alle zinsdelen.

Beurzen de komende dagen

Van 2 tot 3 juli vullen **stripverzamelaars** hun verzameling aan op de stripbeurs. Tijdens de huishoudbeurs van 3 tot en met 5 juli geven **schoonmakers** aan de bezoekers **een demonstratie dweilen**. **Verschillende koks** presenteren **geïnteresseerden** in de stands op de kookbeurs **allerlei lekkere hapjes**. **Je vakantie** kun je uitzoeken op de vakantiebeurs van 16 tot en met 19 juli. Op de juwelenbeurs laten **juweliers** op 9 juli **mooie kettingen en armbanden** zien.

JULI						
Zo	Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

- b Naar welke beurs zou jij willen gaan?

Wat zou je daar willen zien of doen?

- 4 Lees eerst de zin en kleur de beeldspraak. Maak daarna zelf een zin, het begin staat er al. Schrijf op of het om deel voor een geheel of geheel voor een deel gaat.

- 1 Volgens **onze buurtwinkel** wordt de nieuwe trend knalpaarse mobieltjes.

Volgens **onze supermarkt** *zijn dierenplaatjes weer helemaal in geheel voor een deel*

- 2 **Die stropdas** achter de toonbank heeft het me verteld.

Die geruute broek

deel voor een geheel

- 3 **Mijn hele kamer** is paars, dus dat komt goed uit.

Mijn hele huis is

geheel voor een deel

- 4 Ik ga er één kopen, **mijn hele klas** zal jaloers zijn!

De hele straat

geheel voor een deel

Waren er opdrachten waaraan jij de brui wilde geven?

- Ja, opdracht _____, omdat _____
- Nee, ik kon ze allemaal goed maken.

Woordspel

Martijn leest een boek. Dat leidt tot allerlei afwegingen. Kies het goede antwoord. Doe wat erachter staat. Welke figuur zie je in de vakjes?

s l e u t e l

1 Martijn leest dat iemand een bepaalde frisdrank drinkt. Dit is:

mond-tot-mondreclame **kleur alle vakjes met een 1 blauw**

zakelijke reclame **kleur alle vakjes met een 1 groen**

sluikreclame **kleur alle vakjes met een 1 geel**

2 Martijn krijgt prompt trek in deze frisdrank.

Hij loopt voor de reclame uit. **2 = bruin**

Hij zwoegt voor de reclame. **2 = geel**

Hij zwicht voor de reclame. **2 = blauw**

3 Martijn roept: 'Mam, nu direct naar de super drinken kopen.' Dat is .

doordacht. **3 = b**

impulsief. **3 = g**

star. **3 = g**

4 Zijn moeder zegt resoluut: 'Als je dorst hebt, drink je maar water.' Zij is ...

weerloos tegen Martijns wens. **4 = bruin**

weerbaar tegen Martijns wens. **4 = blauw**

sprakeloos door Martijns wens. **4 = groen**

5 Martijn zegt: 'Ik neem ook andere boodschappen voor u mee. Ik betaal het van mijn eigen zakgeld.' Hij ... de vermoeidheid van zijn moeder na een lange dag.

zwicht voor **5 = bruin**

geeft de brui aan **5 = groen**

speelt in op **5 = geel**

6 Zijn moeder zegt: 'C hier is het boodschapp lijstje.' Zijn moeder ... Martijn.

geeft de brui aan **6 = br**

zwicht voor **6 = gt**

speelt in op **6 = gr**

7 Als Martijn terugkomt, gaan ze de smaak van de frisdrank testen.

Ze drinken elk een glas. **7 = geel**

Ze proeven en geven hun mening. **7 = blauw**

Ze schudden de fles eerst. **7 = groen**

8 'Het is zowaar best lekker,' vindt Martijns moeder.

Ze is daar verbaasd over. **8 = geel**

Ze dacht dat al. **8 = bruin**

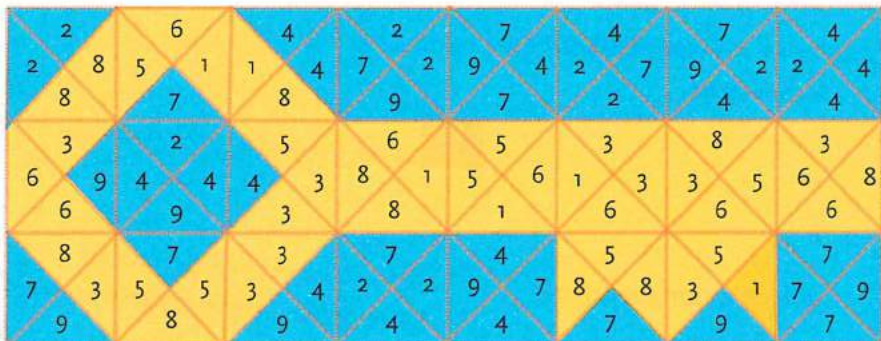
Ze vindt het eigenlijk niks. **8 = groen**

9 Heeft het drinken var de frisdrank in het boek succes gehad?

nee **9 = groet**

ja **9 = blauw**

misschien **9 = bruin**

2a

Zoek bij elke afbeelding het juiste onderschrift. Trek een lijn van het onderschrift naar de afbeelding. Let op: er blijven onderschriften over.

1

2

3

4

Becca maakt sluike reclame voor haar spullen. (re)

Becca's gezicht staat op onweer. (lo)

Becca zwicht voor haar klanten. (me)

Becca speelt in op de wens van de voorbijgangers. (ci)

Becca zet haar beste beentje voor. (we)

Becca's spullen liggen niet goed in de markt. (er)

Becca geeft er de brui aan. (os)

Becca is weerbaar tegen de wens van de voorbijgangers. (la)

2b

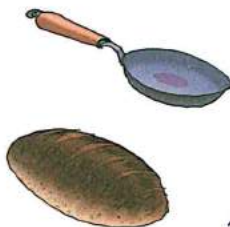
Vul de letters in. Wat lees je?

w e e r l o o s

3

Bekijk de producten. Kies samen één product. Maak er een verleidelijke reclameboodschap voor. Wie verzint de beste boodschap? Praat erover.

Woordspel

1a

Lees de situaties en schrijf de letter van het juiste antwoord erbij.
Let op: er blijven drie antwoorden over.

- a de aankoop
- b de miskoop
- c de uitverkoop
- d het pluspunt
- e puntsgewijs

- f impulsief
- g de overweging
- h binnen de kortste keren
- i door de zure appel heenbijten
- j er geen woorden aan vuil maken

1 Johan koopt zijn kleding voornamelijk in **c**. Dan is alles namelijk een stuk goedkoper.

2 Om de nieuwe fiets te kunnen betalen, moet Arthur nog twee weken werken. Het is geen leuk werk, maar hij zet door.

3 Joeri doet vaak dingen zonder erbij na te denken. Gisteren kocht hij in een minuut een T-shirt, zo mooi vond hij het.

f

4 Ahmed heeft genoeg van de discussie: hij besluit er niets meer over te zeggen.

j

5 Omdat Jeffrey de verkeerde boter heeft gekocht, kan hij nu geen koekjes bakken.

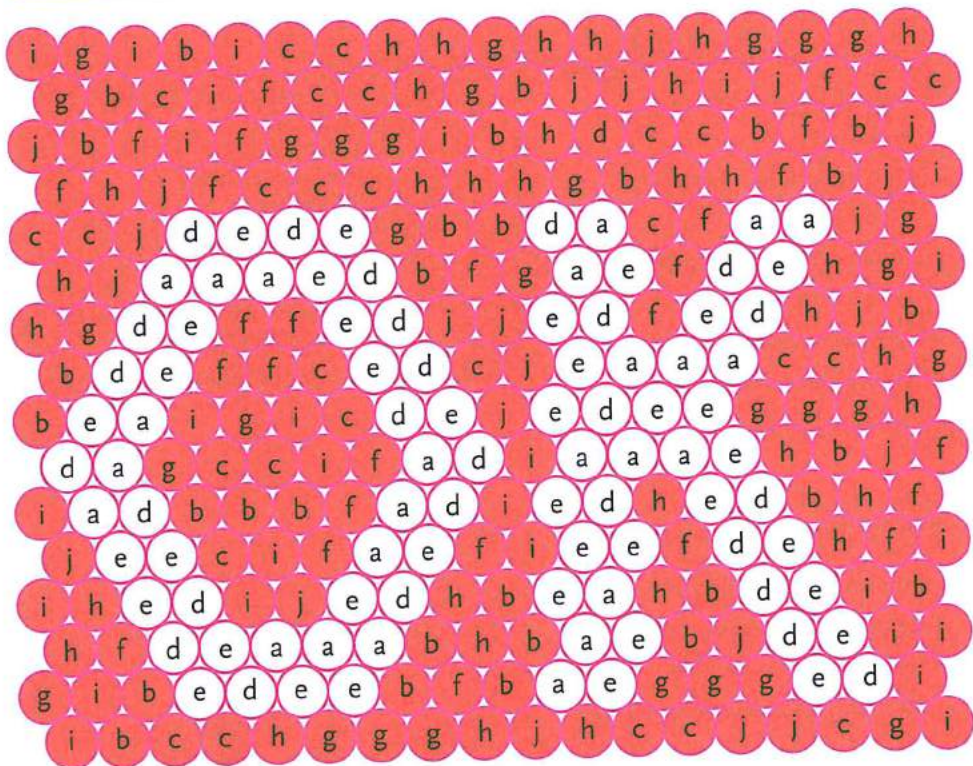
6 Romana heeft een prachtige trui in de winkel gezien, maar de hoge prijs is een minpunt. Ze gaat er even over nadenken.

g

7 De bakker in mijn straat verkoopt de lekkerste taartjes van Nederland. Daar komen veel mensen op af: in een kwartier is alles uitverkocht!

1b

Kleur de vakjes met de letters van de antwoorden van 1a.

1c

Welk woord lees je in de vakjes die overblijven?

o k

2

Woordslingers maken.

Speler 1 begint bij het blokje **mis**.
Dan kiest speler 1 een ander blokje dat hiermee
een nieuw woord vormt, bijvoorbeeld **koop**.

Speler 2 moet nu een nieuw blokje kiezen
dat achter **koop** past. Ga zo verder.

Wie geen nieuw woord meer kan maken, is af.
De ander is de winnaar.

Als je het goed doet, kun je een heel lange
Woordslinger maken van deze woorden.

- ★ 1 Het gezegde is onderstreept.
Omcirkel het voltooid deelwoord.

- Nicole is door het weiland gestruind
- Ze heeft bloemen geplukt in het weiland.
- Ze is door muggen gestoken in haar arm.
- Distels hebben haar geprikt op beide benen.
- Daarna is ze naar huis gehold.
- Ze heeft het boeket aan haar moeder gegeven.

- ★★ 2 Onderstreep de persoonsvorm.
Omcirkel het voltooid deelwoord.

- Nicoles moeder is thuisgekomen vandaag.
- Ze heeft in het ziekenhuis gelegen
- Ze heeft een baby gekregen
- De bevalling is gelukkig goed gegaan
- Nicole heeft een broertje gekregen

- 3 Omcirkel het voltooid deelwoord.
Schrijf het hele werkwoord achter de zin.

- Nicoles ouders zijn snel naar het ziekenhuis gegaan
- Haar moeder is meteen geholpen door de dokter.
- Gelukkig had de baby gelijk gehuild
- Thuis is mama gefeliciteerd door de buurvrouw.
- Daarna heeft ze een paar uur geslapen

gaan _____
helpen _____
huilen _____
feliciteren _____
slapen _____

Dit ga je leren

Je leert dat het **voltooid deelwoord** een vorm van het werkwoord is dat staat in de voltooid tijd.

Dit moet je weten

- De voltooid tijd geeft aan dat iets gebeurd en voltooid (afgerond) is.
- De voltooid tijd maak je met een hulpwerkwoord (zijn, hebben) en het **voltooid deelwoord**.
- Een voltooid deelwoord is een vorm van het werkwoord. Je herkent het vaak aan ge-.

Ik heb vorige maand een ASR-machine **gekocht**.
Daarvoor heb ik al mijn geld **gebruikt**.